

Posudek školitelky na bakalářskou práci Bány Idlbekové:

Potratovost v kontextu nízké plodnosti: vývoj v Česku a na Slovensku po roce 1993

Proces potratovosti zaujímá v demografickém zkoumání důležité místo, protože může představovat významnou reprodukční ztrátu. Z hlediska demografického výzkumu je důležitá spolehlivá evidence všech potratů, což Československo splňovalo již od povolení interrupcí ze zdravotních důvodů v roce 1950. Československo bylo před rokem 1990 součástí tzv. potratové kultury spojené vysokou úrovní potratovostí, jež odrážela využívání interrupcí jako antikoncepční metody. Přispěla k tomu poměrně liberální legislativa, která zaznamenala největší uvolnění v roce 1986, když došlo ke zrušení tzv. interrupčních komisí.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit, jak se potratovost vyvíjela v Česku a na Slovensku po rozdělení Československa v roce 1993. Oba státy si zachovaly úplnou statistiku potratů a identickou legislativu týkající se interrupcí, proto je možné provést porovnání pomocí standardních metod demografické analýzy. Bakalářská práce podává nejen ucelený přehled o vývoji úrovně a struktur umělé a samovolné potratovosti v obou státech, ale zároveň hodnotí, do jaké míry docházelo ke konvergenci nebo divergenci v interrupčním a antikoncepčním chování mezi oběma populacemi a to v kontextu nízké plodnosti a formování pozdního reprodukčního modelu.

Práce v rozsahu 63 stran je rozdělena do 5 kapitol, které na sebe logicky navazují. Vlastní analytické práci předchází vstupní rámec, který zahrnuje definici potratu, metody interrupcí a seznamuje s legislativou týkající se interrupcí. Následuje teoretické ukotvení tématu, které poměrně podrobně a zasvěceně rozebírá souvislosti vývoje potratovosti s vývojem plodnosti a užívání antikoncepce. Navazující výzkumné otázky jsou podrobně formulované a pokrývají stanovené cíle. Správně jsou uvedeny zdroje dat a popsány použité demografické ukazatele. Analytická část je založena na systematickém a podrobném hodnocení vývoje relevantních ukazatelů a využívá poznatky z teoretické části práce.

Předložená práce je velice dobře a přehledně zpracovaná. Text je gramaticky správný, čtivý a srozumitelný. Autorka prokázala velmi dobrou orientaci ve zkoumané problematice, odpovídajícím způsobem pracuje s literaturou a použité zdroje adekvátně cituje. Autorka umí pracovat s dostupnými zdroji dat a správně interpretovat výsledky. Výsledky vlastní analýzy vhodně prezentuje pomocí grafů, jejichž úroveň zpracování je velmi vysoká. Autorka prokázala schopnost aplikovat základní vědecké přístupy a demografické metody srovnávací analýzy.

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce a jednoznačně ji doporučuji přijmout k obhajobě.

25.5.2021

doc. RNDr. Jiřina Kocourková, Ph.D.